

AFLEVERING XL 2

Kinderarbeid: Van plantage tot atelier

Naar: Rechtvaardig, Menswaardig

Leeftijd: 9-12 jaar

Duur: 70 minuten

Doelen

De kinderen leven zich in in de werkomstandigheden van kinderen in het Zuiden.

De kinderen beseffen hoe schadelijk de werkomstandigheden zijn van kinderen in het Zuiden.

De kinderen krijgen inzicht in de problematiek van kinderarbeid van kinderarbeid: situering en voedingsbodem.

De kinderen herkennen de schendingen van kinderrechten bij kinderarbeid

Kinderrechten

Recht op bescherming tegen kinderarbeid, recht op spel en vrije tijd, recht op behoorlijke arbeidsomstandigheden <http://www.kinderrechten.be>

Kinderrechten-waarden

Respect voor elke mens, respect voor verschillen, verantwoordelijkheid nemen, iedereen is gelijkwaardig, solidariteit en verbondenheid

Kinderrechten-vaardigheden

Opkomen voor eigen mening ,goed luisteren naar anderen, samen plannen, zich inleven in iemand anders, zelf problemen oplossen, een eigen standpunt innemen, het standpunt van iemand anders durven in te nemen, initiatief nemen, praten over gebeurtenissen, verantwoordelijkheid opnemen, om hulp vragen en hulp bieden, onderhandelen, evalueren, opkomen voor de rechten van anderen

Materialen

Let op: Voor een groep van 20 à 25 deelnemers heb je 2 begeleiders nodig. Voor een kleinere groep

(minder dan 16 deelnemers) met 1 begeleider kan je ervoor kiezen om 1 activiteit te doen.

Link naar filmpje: Mantelzorg

https://youtu.be/gK_6cg3tlqY

2 lokalen waarvan er één verduisterd kan worden. Bij mooi weer kan het tweede lokaal vervangen worden door een buitenlocatie.

15-tal tafels

20-tal stukjes stof

40-tal stukjes draad (van ongeveer 20 cm)

enkele naalden (afhankelijk van het aantal deelnemers naaigaren

kaars, theelichtjes (afhankelijk van de grootte van het lokaal)

een zaklamp

papier, gele verf en verfborstels, scharen (kies bij voorkeur voor verf die makkelijk afwasbaar is en gemakkelijk uit kleding te verwijderen is)

touwen of doeken om één hand vast te binden op de rug (afhankelijk van aantal deelnemers)

voldoende exemplaren van bijlage 1

Vooraf

Verduister één van de lokalen. Schuif de tafels tegen elkaar, in de vorm van een vierkant, zodat er onder de tafels een grote ruimte ontstaat waarin rondgekropen kan worden. Plaats in het lokaal enkele theelichtjes die de ruimte zwak verlichten.

Verspreid de stukken draad en de stukken stof willekeurig over de ruimte onder de tafels.

Leg in het tweede lokaal of buiten de gele verf en verfborstels, het papier en de scharen op een tafel. Als je verfvlekken op de vloer wil vermijden, leg dan een stuk plastic of kranten neer.

Verloop

Korte omschrijving

Inleiding: Fragment Generatie K: Mantelzorg, maak de link met de methodiek: Hoewel ze heel goed meehelpen thuis en veel voor hun mama zorgen, is hier gelukkig toch geen sprake van kinderarbeid: er wordt bijvoorbeeld voor

gezorgd dat de kinderen voldoende vrije tijd hebben waarin ze kunnen spelen.

Toch bestaat er nog op veel plekken wereldwijd kinderarbeid. Wat dit juist betekent voor de kinderen en hun rechten zullen jullie vandaag zelf ondervinden!

Eén groep deelnemers speelt de rol van werkende kinderen om zich te kunnen inleven in hun situatie. Een andere groep speelt de rol van de opzichters. De deelnemers leven zich in in de rol van werkende kinderen en opzichters in een textielatelier en op een plantage.

Instructies

FASE 1

Verdeel de groep in vier ongeveer gelijke groepjes verdeeld. De eerste groep zijn de kinderen die in het kledingatelier werken, de tweede groep zijn de kinderen die op de bananenplantage werken, de derde groep zijn de opzichters in het kledingatelier en de vierde groep de opzichters op de bananenplantage. De verhouding tussen het aantal opzichters en het aantal werkende kinderen is natuurlijk niet realistisch. Daar mogen de deelnemers niet van uit gaan.

Vertel de opzichters dat ze de kinderen moeten bevelen om zoveel mogelijk te produceren op een zo kort mogelijke tijd (20 minuten). Als de resultaten (aantal stukken stof, aantal draden, aantal bananen) van elk groepje bijgehouden wordt, kan men achteraf nagaan welke groep kinderen het beste werk heeft afgeleverd, onder wiens toezicht dus het meest geproduceerd werd.

Leg uit dat het werk van de opzichters nog eens wordt gecontroleerd door de grote multinationalbaas (de begeleider). De groep die niet alleen het meeste maar ook het beste (stevigste, mooiste) werk geleverd heeft, is de winnaar. Als de opzichters bv. niet streng genoeg zijn en niet genoeg bevelen uitdelen, moet de grote baas (de begeleider) ze aanmanen dat wel te doen. Als de kinderen slechte producten maken en de opzichters er niets van zeggen, moet de grote baas (begeleider) dit doen.

De deelnemers krijgen 5 minuten tijd om zich voor te bereiden op het rollenspel, het rollenspel zelf duurt 20 minuten.

Kledingatelier

Geef deze opdracht aan de deelnemers aan het kledingatelier:

De ruimte onder de tafels, wordt voorgesteld als het naaiatelier. Alle taken die de deelnemers krijgen moeten dus (al kruipend) onder de tafels worden uitgevoerd. De werkende kinderen wachten in het naaiatelier op het bevel van de opzichters.

De deelnemers van het naaiatelier krijgen van de opzichters de volgende opdrachten:

Één helft van de deelnemers in het naaiatelier moet de stukjes draad aan elkaar knopen. Alle stukjes die in het naaiatelier te vinden zijn moeten één lange draad vormen.

De andere helft van de deelnemers moet de stukjes stof die in het atelier (onder de tafels) verspreid liggen, aan elkaar naaien. Ze krijgen hiervoor draad en naald van de begeleider.

Opdracht voor de opzichters in het kledingatelier:

De opzichters lezen de opdracht die ze moeten geven aan de kinderen in het atelier (bijlage 1).

De opzichters geven de opdracht aan de werkende kinderen.

De opzichters proberen zo goed mogelijk de rol van strenge opzichter te spelen, die bevelen uitdeelt en kwaad wordt als het werk niet naar behoren uitgevoerd wordt.

De opzichters controleren het werk van de kinderen ook door bv. aan de draden en de stukjes stof te trekken en ze te controleren op hun stevigheid. Ze mogen ook op andere manieren heel kritisch zijn over het werk van de kinderen.

Ze moeten de kinderen ook voortduren bevelen om sneller te werken.

De opzichters mogen een zaklamp gebruiken om het werk van de kinderen te controleren.

De opzichters verzamelen de stukjes draad en de stukjes stof en tellen ze. Het aantal wordt doorgegeven aan de begeleider (die het aantal eventueel nog eens controleert).

Bananenplantage

Geef deze opdracht aan de kinderen op de bananenplantage:

De kinderen die op de plantage werken, moeten proberen zoveel mogelijk bananen te plukken. Als het weer dit toelaat, kan je deze activiteit buiten doen, anders gewoon in een klaslokaal. De ruimte die gebruikt wordt, stelt een bananenplantage voor. Daarom is een buitenruimte iets realistischer.

Omdat het werk op de plantage niet gemakkelijk is krijgen de werkende kinderen een extra handicap: de begeleider bindt bij alle werkende kinderen één hand op de rug zodat ze de taken enkel met de andere hand kunnen uitvoeren... Samenwerking kan dus belangrijk zijn!

De kinderen op de bananenplantage krijgen van de opzichters de volgende opdracht:

Ze moeten zoveel mogelijk bananen plukken door bananen uit vellen papier te knippen en deze geel te verven.

Ze maken hierbij gebruik van de vellen papier, de scharen en de verf die klaarliggen op de tafels.

Opdracht voor de opzichters op de bananenplantage:

De opzichters lezen de opdracht die ze moeten geven aan de kinderen op de plantage. (bijlage 2).

De opzichters geven de opdracht aan de werkende kinderen.

De opzichters proberen zo goed mogelijk de rol van strenge opzichter te spelen, die bevelen uitdeelt en kwaad wordt als het werk niet naar behoren uitgevoerd wordt.

De opzichters controleren het werk van de kinderen ook, door bv. de vorm en de kleur van de bananen te controleren. Ze mogen ook op andere manieren heel kritisch zijn over het werk van de kinderen. Als de bananen afgekeurd worden, mogen ze vernietigd worden. Dit zal heel frustrerend zijn voor de kinderen.

Ze moeten de kinderen ook voortduren bevelen om sneller te werken.

De opzichters verzamelen de bananen en tellen ze. Het aantal wordt doorgegeven aan de begeleider (die het aantal eventueel nog eens controleert). Uiteraard tellen enkel de goed gevormde bananen met de juiste kleur mee.

FASE 2

Na ongeveer 20 minuten wordt er gewisseld van groep: Werkende kinderen in het naaiatelier worden opzichters op de plantages, de opzichters in het naaiatelier worden werkende kinderen op de plantage, de werkende kinderen op de plantage worden opzichters in het naaiatelier, de opzichters op de plantage worden werkende kinderen in het naaiatelier.

Als je de activiteit langer wil laten duren, kan je de rollen nog eens omwisselen zodat beide groepen zowel de rol van opzichters als van de kinderen gespeeld hebben, zowel op de plantage als in het atelier. Maar het is eigenlijk al voldoende als alle groepen zowel de rol van opzichter als de rol van werkende kinderen op zich genomen hebben.

FASE 3: NABESPREKING

Evaluatie van de eindproducten:

Zorg ervoor dat de eindproducten telkens goed bijgehouden worden en dat je weet door wie wat geproduceerd werd en wie er op dat moment de opzichters waren.

Op het einde van het simulatiegedeelte kan je alle eindproducten bekijken en nagaan wie er het meest geproduceerd heeft en wie de opzichters toen waren. Ook

kan je nagaan hoe het komt dat de eindproducten van bepaalde groepen beter/slechter waren (lag het aan de opzichters? Aan de werkende kinderen zelf?) Volgende vragen kunnen hierbij helpen:

Hoe komt het dat sommige groepen meer/minder geproduceerd hebben?

Vergelijk de eindresultaten en het gedrag van de opzichters en de kinderen. Wat is het verband tussen hun gedrag en de resultaten van het werk?

Waren er groepen van werkende kinderen die een eigen manier van produceren gevonden hebben waardoor ze sneller konden werken?

Opmerkingen: Bij de puntentelling worden de eindproducten van de hele groep per ronde samengeteld. Het individuele resultaat is niet van belang. Dit wil echter niet zeggen dat men niet individueel mag werken, de werkende kinderen moeten zelf een systeem vinden om zoveel mogelijk te produceren. Ga wel na of alle eindproducten eruit zien zoals de opzichters gevraagd hebben.

Evaluatie van de rollen zelf:

Vragen voor de werkende kinderen:

Hoe werden jullie door de opzichters behandeld? Welk gevoel hadden jullie daarbij?

Hoe voelde het om te moeten werken als anderen je commandeerden?

Vond je het gemakkelijk/moeilijk om te gehoorzamen?

Wat vond je het moeilijkste aan het werk, aan het gedrag van de opzichters?

Zou je in opstand komen tegen de opzichters?

Vragen voor de opzichters:

Hoe werden de opzichters door de werkende kinderen behandeld? Werden hun bevelen aanvaard? Werd er geluisterd? Protesteerden de kinderen?

Hoe voelde het om anderen te bevelen? Vond je het leuk?

Had je het er moeilijk mee? Denk je dat echte opzichters die leuk vinden?

Nabespreking kinderarbeid in het algemeen (vragen voor iedereen):

Denk je dat dit spel realistisch is? Welke aspecten wel, welke niet?

Welke vormen van kinderarbeid ken je? Welke jobs worden vaak door kinderen uitgeoefend?

In welke omstandigheden moeten kinderen vaak werken?

Waar denk je dat kinderarbeid vooral voorkomt? Waarom daar?

Waarom werven werkgevers graag kinderen aan?

Waarom gaan er zoveel kinderen werken?

Komt kinderarbeid in het Westen ook voor?

Wanneer kan je spreken van kinderarbeid? Is thuis meehelpen kinderarbeid? Is een vakantiejob kinderarbeid?

Vind je dat kinderarbeid afgeschaft moet worden?

Verboden moet worden? In het Noorden? In het Zuiden?

Waarom wel, waarom niet?

Welke economische en sociale rechten worden er vaak geschonden bij kinderarbeid (laat de deelnemers eventueel gebruik maken van een samenvatting van de economische en sociale rechten)

Eindtermen

Mens en maatschappij

Mens: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.7

Maatschappij: 2.13

Tijd: 3.1

Ruimte: 4.11

Nederlands

Luisteren: 1.1, 1.3, 1.6, 1.8

Spreken: 2.2, 2.5, 2.6, 2.7

SoVa

Domein relatiewijzen: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8

Domein samenwerking: 2

Domein samenwerking: 3

Bijlage1 : Opdrachten van de opzichters

OPDRACHT VOOR DE OPZICHTERS VAN HET NAAIATELIER

Jullie zijn de strenge opzichters in het kledingatelier. Echt vriendelijk zijn jullie niet tegen de kinderen. Bevelen geven en boos worden is het enige dat jullie kunnen.

Jullie hebben van de baas de opdracht gekregen ervoor te zorgen dat de kinderen in het atelier zoveel mogelijk produceren. Hetgeen ze maken moet natuurlijk ook goed gedaan zijn.

Geef de kinderen het bevel de volgende dingen te maken:

- Één helft van de kinderen in het naaiatelier moet de stukjes draad aan elkaar knopen. Alle stukjes die in het naaiatelier te vinden zijn, moeten één lange draad vormen. De draad moet uiteraard heel stevig zijn. Jullie moeten dit controleren.
- De andere helft van de deelnemers moet de stukjes stof die in het atelier (onder de tafels) verspreid liggen, aan elkaar naaien. Ze krijgen hiervoor draad en naald van de begeleider. Ook dit werk moet gecontroleerd worden: zijn de stukjes stevig aan elkaar genaaid?
- Jullie mogen een zaklamp gebruiken om de kinderen te controleren.
- Als het werk van de kinderen niet goed gedaan is, maak je het terug stuk en moeten ze opnieuw beginnen.
- Als de grote baas (de begeleider) teken geeft dat de tijd om is, moeten jullie alle stukjes aan elkaar genaaide stof en aan elkaar gebonden draadjes tellen. Geef het aantal door aan de grote baas. Natuurlijk mogen alleen de goedgekeurde stukjes stof en draad geteld worden.

OPDRACHT VOOR DE OPZICHTERS VAN DE BANANENPLANTAGE

Jullie zijn de strenge opzichters op de bananenplantage. Echt vriendelijk zijn jullie niet tegen de kinderen. Bevelen geven en boos worden is het enige dat jullie kunnen.

Jullie hebben van de baas de opdracht gekregen ervoor te zorgen dat de kinderen op de plantage zoveel mogelijk bananen plukken.

Geef de kinderen het bevel op de volgende manier de bananen te maken:

- Ze moeten zoveel mogelijk bananen plukken door bananen uit vellen papier te knippen en deze geel te verven.
- Ze gebruiken hiervoor de vellen papier, de scharen en de verf die klaarliggen op de tafels.
- Jullie controleren natuurlijk de bananen op hun kwaliteit: vorm, kleur, grootte, ... Jullie zijn heel kritisch want slechte bananen krijgt de baas niet verkocht. Bananen die niet van goede kwaliteit zijn, worden onmiddellijk vernietigd.
- Jullie verzamelen de bananen die van goede kwaliteit zijn en tellen ze. Geef het aantal door aan de grote baas.